

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันคงปฏิเสธไม่ได้ว่าปัญหาด้าน พลังงาน นับวันจะมีผลกระทบรุนแรงต่อการพัฒนา ของประเทศมากขึ้นทุกที เชื้อเพลิงต่าง ๆ ที่นำมาใช้ผลิตกระแสไฟฟ้า เช่น น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน ทุกอย่างมีปริมาณน้อยลงและคงจะต้องหมดไปในอนาคต นอกจากนี้ ราคาของเชื้อเพลิง ยังมีความผันผวนไปในแนวทางที่สูงขึ้นตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการเมือง จึงเกิดแนวคิดของการนำพลังงานหมุนเวียนมาใช้มากขึ้น พลังงานหมุนเวียน คือ พลังงานที่ใช้แล้วสามารถหมุนเวียนมาใช้ได้อีก ได้แก่ แสงอาทิตย์ ลม ชีวมวล น้ำ และไฮโดรเจน เป็นต้น เป็นพลังงานที่สะอาด ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ในช่วงปี พ.ศ. 2535-2536 คณะรัฐมนตรีได้มีมติหลายครั้งเห็นชอบตามที่คณะกรรมการนโยบาย พลังงานแห่งชาติเสนอร่างระเบียบว่าด้วยการจัดซื้อไฟฟ้าจากเอกชนในรูปแบบของผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระ (Independent Power Producer : IPP ขนาดกำลังการผลิตไฟฟ้าใหญ่กว่า 100 เมกะวัตต์) และรูปแบบของผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็ก (Small Power Producer : SPP ขนาดกำลังการผลิตไฟฟ้า 10-100 เมกะวัตต์) เชื้อเพลิงที่ใช้ในกิจการของผู้ผลิตพลังงานยังคงจำกัดอยู่ที่เชื้อเพลิงฟอสซิลเป็นหลัก จุดเริ่มต้นของการเกิดกิจการผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานทดแทนเชิงพาณิชย์ของประเทศไทยเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2545 เมื่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติประกาศใช้ระเบียบว่าด้วยการรับซื้อไฟฟ้าจากเอกชนขนาดเล็ก มากกว่าพลังงานทดแทน (Very Small Power Producer : VSPP) โดยมีขนาดขายไฟฟ้าไม่เกิน 1 เมกะวัตต์ และต่อมา ใน พ.ศ. 2549 ขยาย VSPP เป็นไม่เกิน 10 เมกะวัตต์ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น นับตั้งแต่ พ.ศ. 2530 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน กิจการผลิตไฟฟ้าของ ประเทศไทยได้มีการพัฒนาและเจริญเติบโตมาเป็นลำดับ เพื่อสามารถตอบสนองความต้องการใช้ไฟฟ้าของประเทศได้ ผ่านกิจการของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตหลายโครงการ รวมไปถึงกำลังการผลิตไฟฟ้าที่ติดตั้งแล้วประมาณ 33,000 เมกะวัตต์ กิจการไฟฟ้าของประเทศไทยในปัจจุบันเป็น “ระบบผู้ซื้อรายเดียว” (Enhanced Single Buyer) หมายความว่า มีกลุ่ม ผู้ซื้อไฟฟ้าเพียงกลุ่มเดียว ได้แก่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) และการไฟฟ้าส่วน

ภูมิภาค (กฟภ.) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ ต่อจากนั้นรัฐวิสาหกิจ ดังกล่าวจึงจำหน่ายไฟฟ้าให้กับผู้บริโภค รายใหญ่ ประชาชน คราวเรือน ผู้บริโภครายย่อย¹

ในระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าทั้งภาครัฐบาล และภาคเอกชนหันมาให้ความสนใจและผลักดันการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในการผลิตไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้น จากกรณีที่ถือเป็นแหล่งพลังงานทดแทนที่สะอาดและมีใช้ไม่จำกัด อีกทั้งเพื่อเป็นการลดต้นทุนของการผลิตไฟฟ้าและเป็นการลดปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อมไปในตัวด้วย ส่งผลทำให้มีบริษัทเอกชนหลายรายหันมาประกอบธุรกิจโรงไฟฟ้ามากขึ้น หลังคาพลังงานแสงอาทิตย์ กับแนวคิดการอยู่อาศัยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เริ่มได้รับความนิยมมากขึ้น เห็นได้จากเจ้าของบ้านยุคใหม่หันมาเลือกใช้หลังคาพลังงานแสงอาทิตย์กันมากขึ้น พลังงานแสงอาทิตย์ จัดเป็นพลังงานสะอาดไม่ทำปฏิกิริยาใด ๆ อันจะทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เซลล์แสงอาทิตย์ จึงเป็นสิ่งประดิษฐ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ชนิดหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ผลิตไฟฟ้า เนื่องจากสามารถเปลี่ยนพลังงานแสงอาทิตย์ให้เป็นพลังงานไฟฟ้าได้โดยตรง ระบบโซลาร์รูฟ (Solar cell roof) เป็นการผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ติดตั้งอยู่บนหลังคาของบ้านและอาคาร ผู้ติดตั้งสามารถใช้ไฟฟ้าที่ตัวเองผลิตได้ ช่วยลดปริมาณไฟฟ้าที่ซื้อจากการไฟฟ้า ทำให้ช่วยประหยัดค่าไฟฟ้า หรือสามารถใช้ช่วงเวลากลางวันผลิตกระแสไฟฟ้าขายให้แก่การไฟฟ้าเพื่อเป็นรายได้เสริมได้อีก

ระบบผลิตไฟฟ้าด้วยเซลล์แสงอาทิตย์บนหลังคา เป็นการใช้พื้นที่หลังคาบ้าน อาคาร ธุรกิจ หรือโรงงาน ติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ ซึ่งส่วนที่อยู่บนหลังคา ได้แก่ แผงเซลล์แสงอาทิตย์ที่ทำหน้าที่รับแสงอาทิตย์และเปลี่ยนพลังงานแสงให้เป็นพลังงานไฟฟ้าโดยตรง ไฟฟ้าที่ได้จะเป็นกระแสตรง (Direct Current) ซึ่งจะถูกส่งมายังเครื่องแปลงกระแสไฟฟ้าหรือ Inverter ที่ติดตั้งอยู่ภายในบ้านเพื่อเปลี่ยนกระแสไฟตรงให้เป็นกระแสสลับ (Alternate Current) ที่สามารถนำมาใช้งานได้เหมือนกับกระแสไฟฟ้าที่เราใช้อยู่ตามปกติ ไฟฟ้าที่ผลิตได้และผ่าน Inverter แล้วจะสามารถขายให้แก่การไฟฟ้าได้ทั้งหมด โดยได้รับราคาตามมาตรการ Feed-in Tariff (Fit) ที่ภาครัฐกำหนด

ระบบพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคาบ้าน (Solar Rooftop) เป็นกระแสที่กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในปัจจุบัน ซึ่งภาครัฐเองก็เปิดกว้างในการซื้อขายไฟฟ้าเสรีมากขึ้น

¹ สำนักกรรมการ 1 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2562). *ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ “รายงาน ของ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง การส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเสรีที่ใช้พลังงานทดแทน ในระดับชุมชน.* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://library2.parliament.go.th/giventake/content_nrsa2558/d071160-01.pdf.

อีกทั้งภาคเอกชนหลายรายก็ปรับตัวหันมาเป็นผู้เล่นในธุรกิจ Solar Cell ให้เข้าถึงภาคประชาชนเพิ่มขึ้น

จากการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้อง ไม่มีกฎหมายโดยตรงที่จะนำมาบังคับใช้แก่กรณีนี้ คงมีเพียงแต่ พระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2511 พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติการพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 และ พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 ซึ่งจากการศึกษาพบว่า การซื้อขายไฟฟ้าเป็นกิจการที่รัฐควบคุมเพราะเป็นกิจการที่ส่งผลโดยตรงต่อความมั่นคงของรัฐ รัฐจึงได้กำหนดให้รัฐวิสาหกิจ (การไฟฟ้าแห่งประเทศไทย) สามารถเป็นผู้ซื้อแต่เพียงรายเดียวและนำจำหน่ายต่อให้ผู้บริโภค ตามระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) ว่าด้วยการรับซื้อไฟฟ้าจากการผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคา พ.ศ. 2562 ข้อ 6 ซึ่งกำหนดให้การไฟฟ้าฝ่ายจำหน่าย ซึ่งประกอบด้วย การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) และการไฟฟ้าภูมิภาค (กฟภ.) เป็นผู้รับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็กมาก (ผู้ผลิตไฟฟ้า ทั้งภาคเอกชน รัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และประชาชนทั่วไปที่มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้าของตนเอง โดยมีปริมาณพลังงานขายเข้าระบบไม่เกิน 10 เมกะวัตต์) ณ จุดรับซื้อไฟฟ้า) ระเบียบดังกล่าว ส่งผลทำให้เอกชนไม่สามารถซื้อขายกันเองได้โดยตรงหรือขายให้กับประชาชนผู้ใช้ไฟฟ้าได้โดยตรง

นอกจากนี้ มาตรา 10 ของพระราชบัญญัติประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 ยังได้กำหนดให้คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) เป็นผู้กำกับดูแลกิจการพลังงาน ซึ่งมีหน้าที่ในการกำหนดระเบียบและหลักเกณฑ์ในการจัดหาไฟฟ้า ออกประกาศเชิญชวนการซื้อไฟฟ้า และกำกับดูแลขั้นตอนการคัดเลือก จึงได้มีประกาศระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานว่าด้วยการจัดหาไฟฟ้าโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคา สำหรับภาคประชาชน พ.ศ. 2562 และประกาศคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานเรื่อง ประกาศเชิญชวนการรับซื้อไฟฟ้าโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคา สำหรับภาคประชาชน ประเภทบ้านที่อยู่อาศัย พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนด รายละเอียดและคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าร่วม โครงการโซลาร์ภาคประชาชน (กฟภ.) ไว้ดังต่อไปนี้

ประการแรก ผู้ที่จะเข้าร่วมโครงการต้องเป็นผู้ใช้ไฟฟ้าที่ใช้ไฟฟ้ากับ PEA ประเภทบ้านอยู่อาศัย (ประเภทที่ 1) ที่จะติดตั้งหรือติดตั้ง Solar PV Rooftop แล้ว โดยเน้นให้ผลิตไฟฟ้าใช้เอง (Self-Consumption) เพื่อลดค่ากระแสไฟฟ้า และส่วนที่เหลือสามารถขายคืนให้กับ PEA ได้ ในอัตราซื้อไฟฟ้า 1.68 บาท/หน่วย เป็นระยะเวลา 10 ปี

ประการที่สอง ในการเข้าร่วมโครงการดังกล่าวมีค่าใช้จ่ายในการเชื่อมต่อระบบโครงข่ายไฟฟ้ากับ PEA เป็นเงิน 8,500 บาท (ราคานี้ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% และไม่ใช่งานค่าใช้จ่ายในการติดตั้งระบบ Solar PV Rooftop)

ประการที่สาม สำหรับคุณสมบัติของผู้ที่จะยื่นขอผลิตไฟฟ้าจะต้องเป็นเจ้าของเครื่องวัดหน่วยไฟฟ้า (ชื่อเดียวกับชื่อในบิลค่าไฟฟ้า) และเครื่องวัดหน่วยไฟฟ้าต้องเป็นทรัพย์สินของ PEA²

ในปัจจุบันมีการประกาศกำหนดแบบสัญญามาตรฐานออกมา ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เรื่อง แบบสัญญาซื้อขายไฟฟ้าโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคาสำหรับภาคประชาชนประเภทบ้านที่อยู่อาศัย พ.ศ. 2562³ โดยคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เป็นผู้กำหนดเงื่อนไขสัญญามาแล้วทั้งสิ้น ประชาชนซึ่งเป็นผู้สัญญาอีกฝ่ายมีสิทธิเพียงที่จะตัดสินใจว่าจะรับเงื่อนไขดังกล่าวหรือไม่โดยไม่มีอำนาจต่อรองหรือกำหนดข้อสัญญาใด ๆ ได้เลย

จากลักษณะของแบบสัญญามาตรฐานข้างต้นนี้เองจึงมีลักษณะเป็นสัญญาสำเร็จรูปที่คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานในฐานะผู้ประกอบการธุรกิจมีอำนาจเหนือคู่สัญญาอีกฝ่ายในการกำหนดข้อสัญญาต่าง ๆ ตามมาตรา 3 ของพระราชบัญญัติข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 ซึ่งจากการศึกษาพบว่าข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมหลายประการ ซึ่งสามารถแยกศึกษาเป็นประเด็นปัญหาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) ปัญหาเกี่ยวกับการผูกขาดซื้อไฟฟ้าจากผู้ประกอบการรายเดียว

โครงสร้างธุรกิจผลิตไฟฟ้าของไทย เป็นระบบที่รัฐเป็นผู้ซื้อเพียงรายเดียว (Enhanced Single Buyer Model) เนื่องจาก ผู้ขาดระบบสายส่ง ไฟฟ้า โดยมีกรไฟฟ้านครหลวง (MEA) และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (PEA) รับซื้อไฟฟ้าบางส่วนและทำหน้าที่จำหน่ายไฟฟ้าไปยังผู้ใช้ไฟฟ้า ด้วยเหตุที่ไม่มีการแข่งขันตามระบบทุนนิยมนี้เองทำให้สามารถกำหนดราคาการรับซื้อและการขายกระแสไฟฟ้าจนมีอำนาจควบคุมทางธุรกิจเหนือตลาดสินค้าประเภทนี้โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยทางการตลาด โดยจากการศึกษาประกาศของคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) เรื่อง จัดหาไฟฟ้าโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar PV Rooftop) สำหรับภาคประชาชน พ.ศ.2562 พบว่าประชาชนผู้ที่จะเข้าร่วมโครงการต้องเป็นผู้ใช้ไฟฟ้าที่ใช้ไฟฟ้ากับ PEA ประเภทบ้านอยู่อาศัย (ประเภทที่ 1) ที่จะติดตั้งหรือติดตั้ง Solar PV Rooftop แล้ว โดยเน้นให้

² การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค. (2562). *คู่มือ (V.2) การยื่นแบบคำขอขายไฟฟ้าโครงการ Solar PV Rooftop ภาคประชาชน 2562 Online ผ่านระบบ PPIM.* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.pea.co.th>.

³ ภาคผนวก ก.

ผลิตไฟฟ้าใช้เอง (Self-Consumption) เพื่อลดค่ากระแสไฟฟ้า และส่วนที่เหลือสามารถขายคืนให้กับ PEA ได้ ในอัตรารับซื้อไฟฟ้า 2.20 บาท/หน่วย เป็นระยะเวลา 10 ปี ทั้งนี้อุปกรณ์ผลิตไฟฟ้าในครัวเรือนมีอายุการใช้งานยาวนานถึง 25 ปีและต้องมีการติดตั้ง 6-15 ปี ถึงจะคืนทุน จึงเป็นการลงทุนที่ไม่คุ้มค่า และทำให้ราคาการรับซื้อไม่เป็นไปตามกลไกตลาดอย่างแท้จริงเป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมเนื่องจากเอกชนรายอื่นไม่สามารถซื้อขายกันเองได้โดยตรงหรือขายให้กับประชาชนผู้ใช้ไฟฟ้าได้โดยตรง การใช้อำนาจของรัฐดังกล่าวเป็นการแทรกแซงในด้านกฎหมายมหาชนทางเศรษฐกิจ ที่เกิดจากการที่รัฐออกกฎหมายเข้ามาแทรกแซงระบบเศรษฐกิจ ซึ่งในความจริงแล้วหากให้เอกชนผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็กมากสามารถทำการขายกระแสไฟฟ้าได้อย่างเสรี ส่งผลให้เกิดผู้ผลิตรายเล็กที่สามารถเป็นทั้งผู้ผลิตและผู้จำหน่ายได้ไปในคราวเดียวกัน โดยเกิดการแข่งขันกันในรูปแบบตลาดเสรีขึ้น จะทำให้ผู้บริโภคได้รับประโยชน์โดยตรง โดยรัฐควรเป็นเพียงผู้กำหนดราคากลางหรือระเบียบในการแข่งขันทางการค้ามากกว่าการเป็นผู้จัดจำหน่ายแต่เพียงผู้เดียว

ข้อสัญญาในลักษณะจำกัดให้สามารถจำหน่ายไฟฟ้าให้แก่ผู้ประกอบการรายเดียวนี้เองทำให้เกิดปัญหาว่ามีลักษณะเป็นข้อตกลงในการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพในการประกอบอาชีพ การงานหรือการทำนิติกรรมเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจการค้า ที่ทำให้ผู้ถูกจำกัดสิทธิต้องรับภาระมากกว่าที่พึงคาดหมายได้ตามปกติ เป็นการจำกัดความสามารถและโอกาสในการประกอบอาชีพ การงานหรือการทำนิติกรรม ตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540

2) ปัญหาเกี่ยวกับการจำกัดปริมาณไฟฟ้าที่ประชาชนสามารถขายได้

จากการศึกษาพบว่ารัฐได้กำหนดให้รัฐวิสาหกิจ (การไฟฟ้าแห่งประเทศไทย) สามารถเป็นผู้ซื้อแต่เพียงรายเดียวและนำจำหน่ายต่อให้ผู้บริโภค ตามระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) ว่าด้วยการการรับซื้อไฟฟ้าจากการผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคา พ.ศ. 2556 ข้อ 6 ซึ่งกำหนดให้การไฟฟ้าฝ่ายจำหน่าย ซึ่งประกอบด้วย การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) และการไฟฟ้าภูมิภาค (กฟภ.) เป็นผู้รับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็กมาก (ผู้ผลิตไฟฟ้าทั้งภาคเอกชน รัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และประชาชนทั่วไปที่มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้าของตนเอง โดยมีปริมาณพลังไฟฟ้าขายเข้าระบบไม่เกิน 10 เมกะวัตต์ ณ จุดรับซื้อไฟฟ้า และต่อมา คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) ได้มีประกาศจัดหาไฟฟ้าโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar PV Rooftop) สำหรับภาคประชาชน พ.ศ.2562 ตามมติคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน (กพข.) โดยในปี 2564 มีเป้าหมายการจัดหาไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคา (Solar PV Rooftop) สำหรับภาคประชาชนประเภทบ้านอยู่อาศัย จำนวน 50 เมกะวัตต์สูงสุด (MWp) โดยแบ่งเป็นในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) 15 เมกะ

วัตต์สูงสุด (MWp) และ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (PEA) 35 เมกะวัตต์สูงสุด (MWp) และให้การไฟฟ้าฝ่ายจำหน่ายเป็นผู้ดำเนินการรับซื้อไฟฟ้า โครงการดังกล่าว โดยมีขนาดกำลังการผลิตติดตั้งไม่เกิน 10 กิโลวัตต์สูงสุด (kWp) ต่อเครื่องวัดหน่วยไฟฟ้า จะเห็นได้ว่าการจำกัดจำนวนและจำกัดสิทธิของประชาชนด้วยการกำหนดคุณสมบัติที่จะยื่นขอผลิตไฟฟ้าจะต้องเป็นเจ้าของเครื่องวัดหน่วยไฟฟ้า (ชื่อเดียวกับชื่อในบิลค่าไฟฟ้า) และเครื่องวัดหน่วยไฟฟ้าต้องเป็นทรัพย์สินของการไฟฟ้า (PEA) และจำกัดการซื้อไว้ตามเงื่อนไขของรัฐฝ่ายเดียว คือ สามารถจำหน่ายให้รัฐได้อย่างจำกัดจำนวน

การกำหนดราคาซื้อขายดังกล่าวข้างต้น โดยผู้ประกอบการรายเดียวซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดจึงเป็นลักษณะของการกำหนดหรือรักษาระดับราคาซื้อหรือขายสินค้าหรือค่าบริการอย่างไม่เป็นธรรมเป็นการผูกขาดและยังเป็นการจำกัดการผลิตการจำหน่ายโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ซึ่งต้องห้ามตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542

3) ปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการติดตั้ง ซ่อมแซมและกำจัดแผงวงจรระบบพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคาบ้าน (Solar Rooftop)

โครงการ “โซลาร์ภาคประชาชน” นั้น อาจก่อผลเสียในด้านการก่อให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม และอาจส่งผลกระทบต่อการเล่นมือเจ้าของบ้านของประชาชนซึ่งอาจไม่ได้สามารถจำหน่ายไฟฟ้าตามสัญญาได้ต่อไป จากการศึกษาข้อสัญญาระหว่างผู้ซื้อผู้ขายไฟฟ้า ประชาชนผู้ขายเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการติดตั้งอุปกรณ์และการเชื่อมระบบกับการไฟฟ้าแห่งประเทศไทยทั้งหมด และในสัญญา ข้อ 4 เกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัย ผู้รับซื้อไฟฟ้าสามารถที่จะสงวนสิทธิในการเพิ่มเติมอุปกรณ์ทั้งระบบจำหน่ายและระบบผลิตโดยกำหนดไว้ว่าประชาชนในฐานะผู้ผลิตไฟฟ้าจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นแต่เพียงผู้เดียว และในระยะยาวเมื่อมีการยกเลิกสัญญาแล้ว ก็ได้กำหนดไว้ว่าเป็นหน้าที่ของใครที่จะทำหน้าที่ในการกำจัดขยะอิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้

จากสภาพปัญหาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาถึงปัญหากฎหมายเกี่ยวกับข้อสัญญาไม่เป็นธรรมจากสัญญาซื้อขายกระแสไฟฟ้าจากครัวเรือนผ่านระบบพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคาบ้าน (Solar Rooftop) เพื่อหาแนวทางปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาและสภาพปัญหากฎหมายเกี่ยวกับข้อสัญญาไม่เป็นธรรมจากสัญญารับซื้อกระแสไฟฟ้าจากครัวเรือนผ่านระบบพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคาบ้าน (Solar Rooftop)
2. เพื่อศึกษาถึง โครงสร้างและหลักการทั่วไป แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับข้อสัญญาไม่เป็นธรรมจากสัญญารับซื้อกระแสไฟฟ้าจากครัวเรือนผ่านระบบพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคาบ้าน (Solar Rooftop) ตามกฎหมายของประเทศไทยและกฎหมายต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์ของกฎหมายเกี่ยวกับข้อสัญญาไม่เป็นธรรมจากสัญญารับซื้อกระแสไฟฟ้าจากครัวเรือนผ่านระบบพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคาบ้าน (Solar Rooftop)
4. เพื่อศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับข้อสัญญาไม่เป็นธรรมจากสัญญารับซื้อกระแสไฟฟ้าจากครัวเรือนผ่านระบบพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคาบ้าน (Solar Rooftop)
5. เพื่อศึกษาผลของกฎหมายเกี่ยวกับข้อสัญญาไม่เป็นธรรมจากสัญญารับซื้อกระแสไฟฟ้าจากครัวเรือนผ่านระบบพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคาบ้าน (Solar Rooftop) ที่เหมาะสมและแนวทางแก้ไข

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

โดยที่กฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายกระแสไฟฟ้าจากครัวเรือนผ่านระบบพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคาบ้าน (Solar Rooftop) ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องยังไม่มี การคุ้มครองที่ดีพอสำหรับประชาชนรายย่อยในการติดตั้งระบบพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคา ทำให้ไม่เป็นที่นิยมและไม่เป็นธรรมกับเจ้าของที่ประสงค์จะเข้าทำสัญญาซื้อขายกระแสไฟฟ้ากับการไฟฟ้า จึงควรมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เป็นธรรม และสอดคล้องกับประชาชนรายย่อยให้มากขึ้นดังเช่นในระบบกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา และสหพันธสาธารณรัฐเยอรมนีซึ่งมีการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประชาชนรายย่อยที่ดีกว่าในระบบกฎหมายไทยในปัจจุบัน

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีขอบเขตของการศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อสัญญาในการซื้อขายกระแสไฟฟ้าจากครัวเรือนผ่านระบบพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคาบ้าน(Solar Rooftop) การกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์อื่น ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติการพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 รวมทั้งกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับข้อสัญญาในการซื้อขายกระแสไฟฟ้าจากครัวเรือนผ่านระบบพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคาบ้าน(Solar Rooftop) ของประเทศไทยเปรียบเทียบกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อสัญญาในการซื้อขายกระแสไฟฟ้าจากครัวเรือนผ่านระบบพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคาบ้าน(Solar Rooftop) ของต่างประเทศ เพื่อหาแนวทางแก้ไขกฎหมายที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

สารนิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นการศึกษาแบบวิจัยเชิงเอกสาร โดยใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าจากบทบัญญัติกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติการพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 และ พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 รวมทั้งกฎกระทรวงการตอบข้อหารือของคณะกรรมการกฤษฎีกา ค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสาร บทความ แนวคำพิพากษาศาลฎีกา สิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ ตลอดจนแหล่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความเป็นมาและสภาพปัญหากฎหมายเกี่ยวกับข้อสัญญาไม่เป็นธรรมจากสัญญารับซื้อกระแสไฟฟ้าจากครัวเรือนผ่านระบบพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคาบ้าน (Solar Rooftop)

2. ทำให้ทราบถึงโครงสร้างและหลักการทั่วไป แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับข้อสัญญาไม่เป็นธรรมจากสัญญารับซื้อกระแสไฟฟ้าจากครัวเรือนผ่านระบบพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคาบ้าน (Solar Rooftop) ตามกฎหมายของประเทศไทยและกฎหมายต่างประเทศ

3. ทำให้ทราบถึงหลักเกณฑ์ของกฎหมายเกี่ยวกับข้อสัญญาไม่เป็นธรรมจากสัญญารับซื้อกระแสไฟฟ้าจากครัวเรือนผ่านระบบพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคาบ้าน (Solar Rooftop)

4. ทำให้ทราบถึงปัญหากฎหมายเกี่ยวกับข้อสัญญาไม่เป็นธรรมจากสัญญารับซื้อกระแสไฟฟ้าจากครัวเรือนผ่านระบบพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคาบ้าน (Solar Rooftop)

5. ทำให้ทราบถึงผลของกฎหมายเกี่ยวกับข้อสัญญาไม่เป็นธรรมจากสัญญารับซื้อกระแสไฟฟ้าจากครัวเรือนผ่านระบบพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคาบ้าน (Solar Rooftop) ที่เหมาะสมและแนวทางแก้ไข